

เอกสารประกอบการสอน “ยาก หรือ ง่าย” สาขาน้องใหม่ทำได้

อิทธิกร คำไล่ และคณะ

สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทนำ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว หลักสูตรใหม่ 2557 เป็นหลักสูตรน้องใหม่ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี โดยได้รับการรับทราบเห็นชอบหลักสูตร จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2557 และเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนครั้งแรกในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 การเป็นหลักสูตรใหม่นั้นสิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดคือการสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้กับนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร นอกจากอาจารย์ประจำหลักสูตรจะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ให้ด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ งานวิชาการก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษา การมีเอกสารประกอบการสอนที่เป็นรายวิชาการในหลักสูตร ถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดีถึงความพร้อมของหลักสูตรในการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา บางคนอาจจะมองว่า “เอกสารประกอบการสอน” ทำยากเหมือนกับเขียนตำราหรือหนังสือหนึ่งเล่ม แต่แท้จริงอาจจะไม่ยากตามแบบที่ใครต่อใครคิด แท้จริงอาจจะเป็นเพียงเส้นผมบังภูเขาก็ได้ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเล็งเห็นความสำคัญต่อการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับหลักสูตร จึงได้จัดทำเอกสารประกอบการสอนขึ้นมาหนึ่งเล่มหลังจากจัดการเรียนการสอนมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีการศึกษา สามารถทำเอกสารประกอบการสอนโดยความร่วมมือร่วมใจของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน ในการกลั่นกรอง รวบรวม คัดวิเคราะห์ และจัดทำเอกสารประกอบการสอน วิชา 29 2201 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม ขึ้นมา โดยใช้ระยะเวลาในการจัดทำเพียง 4 เดือน เอกสารประกอบการสอนดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้สำหรับการสอนในปีการศึกษา 2558 เป็นปีแรก อะไรคือปัจจัยสู่ความสำเร็จในครั้งนี้ อย่างที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า “อาจจะเป็นเพียงแค่เส้นผมบังภูเขา”

เอกสารประกอบการสอน คืออะไร

คำนิยาม ผลงานวิชาการที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่สะท้อนให้เห็นเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนอย่างเป็นระบบ จัดเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สอนในการใช้ประกอบการสอน

P = Planning

เริ่มต้นด้วยการวางแผนโดยใช้การประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบการสอน วิชา 29 2201 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาเหตุที่เลือกจัดทำ

วิชานี้เนื่องจากเป็นวิชาเบื้องต้นและปูพื้นฐานเพื่อนำไปสู่วิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร ซึ่งอาจารย์ทุกท่านมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิชาดังกล่าวมาเป็นอย่างดี ระยะเวลาเริ่มต้นนั้นสาขาวิชาได้มีการประชุมกันเมื่อเดือนมกราคม 2558 และมีมติเห็นพ้องต้องกันว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว จำเป็นจะต้องมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนเพื่อให้นักศึกษาในหลักสูตรได้ใช้ โดยเป็นเอกสารประกอบการสอนที่เกิดขึ้นโดยคณาจารย์ในหลักสูตรร่วมกันจัดทำเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักศึกษา จึงได้มีการวางแผนแบ่งงานกันรับผิดชอบในอาจารย์ผู้รับผิดชอบ 5 คนหลัก ดังนี้

การดำเนินงาน	ก.พ. 58	มี.ค. 58	เม.ย. 58	พ.ค. 58
แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ	↔			
รวบรวม เรียบเรียง เนื้อหา		↔		
ประชุมผลการดำเนินงาน/สรุปผลการดำเนินการ			↔	
ตีพิมพ์				↔

D = Do

วิธีการลงมือปฏิบัติ เราใช้นิยามของคำว่า Put the Right Man on the Right Job คือการเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน โดยการแบ่งเนื้อหาของรายวิชาตามคำอธิบายวิชาที่กำหนดไว้ใน มคอ. 2 แล้วทำการแบ่งเนื้อหาของวิชาออกเป็นบท โดยอิงกับชั่วโมงการเรียนและแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ใน มคอ. 3 โดยสามารถแบ่งเนื้อหาของรายวิชาการได้ดังนี้

บทที่	อาจารย์ผู้รับผิดชอบ
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	อ. อาร์ม พงษ์ประเสริฐ
บทที่ 2 องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	อ. อิทธิกร คำไล่
บทที่ 3 วิวัฒนาการของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	อ. มณีรัตน์ ลีสุวัฒน์
บทที่ 4 ความสัมพันธ์ของธุรกิจท่องเที่ยวและการโรงแรม	อ. จุฑามาศ ตั้งคุณอนันต์
บทที่ 5 ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	อ. อัญชิษฐา กิมภู
บทที่ 6 แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	อ. อัญชิษฐา กิมภู

เมื่อสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นบทเรียนได้แล้ว จึงได้ทำการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เลือกหัวข้อที่ตนเองมีความสนใจหรือเชี่ยวชาญโดยการประชุมโดยใช้การประชุมอาจารย์เป็นกลไกในการขับเคลื่อนในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน แล้วที่กล่าวว่า “เส้นผมบังภูเขา” คืออะไร เนื้อหาที่คณาจารย์ในหลักสูตรได้แบ่งออกมานี้ นั้น ล้วนแล้วแต่เป็นหนึ่งในการอ้างอิงหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในวิทยานิพนธ์หรือเอกัตตศึกษา (I.S.) ของตนเองแทบจะทั้งสิ้น ความเป็นไปได้การทำเอกสาร

ประกอบการสอนวิชา 29 2201 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรม จึงมีโอกาสนำไป
ได้มากยิ่งขึ้น

C = Check

เนื่องจากการประชุมอาจารย์ในหลักสูตร เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดทำเอกสาร
ประกอบการสอนในครั้งนี้ การประชุมอาจารย์ในหลักสูตรยังเป็นอีกหนึ่งตัวชี้วัดในการประกันคุณภาพ
การศึกษา ระดับหลักสูตร ที่ใช้ในมหาวิทยาลัย ในการประชุมอาจารย์นั้น สาขาเราได้มีการเทียบเคียง
มาตรฐาน (Benchmark) การเปรียบเทียบ (Comparative) การทำเอกสารประกอบการสอนกับ
สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในการจัดทำรูปแบบเอกสารประกอบการสอน โดยผลการประชุมนั้นได้เกิดเป็นรูปแบบ
ขึ้นมา โดยเป็นการเรียงเรียงตามลำดับ ดังนี้

ส่วนประกอบและรูปแบบเอกสารประกอบการสอน ประกอบด้วย

1. ปกนอก ปกใน ชื่อรายวิชาและรหัสวิชา
2. ชื่ออาจารย์ผู้สอน วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง
3. คำนำ สารบัญ
- 4.เค้าโครงการสอน/แผนการสอน (มคอ.3)
5. รายละเอียดการสอนในแต่ละบท/วัตถุประสงค์การศึกษา/รายการสอน/สื่อการสอน/การ
ประเมินผล
6. เนื้อหาในแต่ละบท
7. แบบฝึกหัดหรือคำถามท้ายบท/กิจกรรม
8. เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม
9. ภาคผนวก

การตรวจสอบเรื่องคุณภาพของเนื้อหาวิชา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
ธุรกิจท่องเที่ยว ได้นำเอกสารประกอบการสอน วิชา 29 2201 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการ
โรงแรม เล่มนี้ ให้กรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว ได้ทำการตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหา และรูปแบบต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง

A = Action

จากการประชุมเพื่อการสรุปผลในการแผนการดำเนินงานการจัดทำเอกสารประกอบการสอนได้ลงมือ
ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมอาจารย์สาขาวิชา และตามที่คณะกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการ สาขาวิชาการ
จัดการธุรกิจท่องเที่ยวได้ทำการตรวจสอบ จึงได้จัดทำเป็นรูปแบบและสามารถตีพิมพ์เพื่อให้นักศึกษาใน
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวได้ใช้ศึกษาในปีการศึกษา 2558 เป็นมาต้น ในระหว่างที่มีการใช้เอกสาร
ประกอบการสอนเล่มนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชานี้ จะทำการจดบันทึก ข้อดี ข้อเสีย ของเอกสาร

ประกอบการสอนเล่มดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงในปีการศึกษาถัดไป และเพื่อความทันสมัยของเนื้อหาสาระของรายวิชา

สรุปในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน

1. ครอบคลุมเนื้อหาสาระและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ตาม มคอ. 2 สำหรับสาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว
2. การวางแผนและการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง มีการลำดับความคิดเรียงลำดับจากง่ายไปยาก มีวัตถุประสงค์ ตัวอย่าง สรุปท้ายบททุกบท
3. มีความทันสมัย ครบถ้วน ชัดเจนถูกต้อง เหมาะสมการสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน มีคำอธิบายรายวิชา ใช้ภาษาเขียนถูกต้อง ตัวอย่างมีความทันสมัย การอ้างอิงถูกต้องเป็นปัจจุบัน
4. ใช้ภาษากระทัดรัด ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย มีการอธิบายและอ้างเหตุผล ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง และใช้ศัพท์บัญญัติ
5. มีแบบฝึกหัดที่ดี ตอบวัตถุประสงค์ของบทนั้น นำแนวข้อสอบที่ผานมาให้นักศึกษาได้ฝึกทำ แล้วตรวจว่าถูกผิดอย่างไรพร้อมวิจารณ์ แบบฝึกหัดไม่ยากเกินไป ไม่มากเกินไป
6. ข้อมูลตัวเลข สถิติ หรือข้อมูลเชิงเทคนิค ควรนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ แผนภาพ และควรอ้างอิงที่มาด้วย
7. มีอ้างอิง บรรณานุกรม ต้องอ้างจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ทันสมัย
8. ความร่วมมือร่วมใจของอาจารย์ในสาขาคือหัวใจสำคัญของการทำเอกสารประกอบการสอน